

"לְבַנְיָנָה שֶׁל תּוֹרָה" – חֶלֶק קס"א

שיחה שנמסרה בביהמ"ד מפי רה"י הרב ברוך וידר שליט"א

ברית הלשון וברית המעורר

ברית הלשון

אנחנו נמצאים השבוע בחתימת ימי השובבי"ם, והשנה זה שובבי"ם ת"ת בגלל השנה המעוברת. ימי השובבי"ם התחילו מפרשת שמות כפי שדברנו,¹ וכמובא בספרים נמשך בהם אור של יום הכפורים, אור של טהרה. ידוע בעם ישראל לגבי שבת ויום הכפורים שהכל הולך אחר החיתום – עת רעוא דרעווין ותפילת נעילה, וכעת אנו נמצאים בחיתום ימי השובבי"ם.

הזוהר הקדוש (כמובא בחפץ חיים) מזהיר רבות על טהרת הפה ו"נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מִרָע".² בזוהר פרשת משפטים³ הסבירו ש"מְרָע" היינו ממרעין (=חולאים) שיורדים לעולם. נצירת הלשון מרע היא הדרך לנצור את האדם ממרעין בישין, מחלאים רעים, וכן להיפך אם חלילה לא שומרים את הלשון באים מרעין בישין. שמירת הלשון ממשיכה ברכה ודברים טובים לעולם וכן להיפך הפגם גורם הרס ונזק בעולם. עוד מובא בשמירת הלשון⁴ שהלשון היא הכלי שבו אנו מתפללים ולומדים תורה, ועל ידי דיבורים שאינם טובים ח"ו אנו פוגמים את הכלי הגדול הזה וכבר איננו יכול לפעול בתורה ותפילה חלילה.

כמה טוב שנתחזק כעת בסוף ימי השובבי"ם בתיקון ברית הלשון, בלימוד שמירת הלשון ובקביעות בלימוד הזה. לסדר שמירת הלשון חשיבות גדולה ובודאי הוא מביא גם ברכה

הזמן לעלות על העגלה!

ב"ה היום מסיימים במסגרת לימוד הדף היומי את מסכת יומא, ולשמחתי הרבה גם בישיבתנו ישנה קבוצה נכבדת שתסיים את מסכת יומא ובעז"ה נערוך הערב 'סיום' ישיבתי. ישר כח גדול ללומדים!

זו גם הזדמנות לרחוף ולחזק ולהציע להצטרף ללימוד מסכת סוכה. זו הזדמנות נפלאה לעלות על העגלה של כלל ישראל שכיום רבבות בעם ישראל, במדינת ישראל ובכל רחבי העולם היהודי, נוסעים בה, ובמשך הדרך מצטרפים ועולים עוד ועוד יהודים על העגלה הנפלאה הזו – עגלת הדף היומי. הלומד דף יומי בקביעות משנה את חייו מבחינה מסויימת, מפני שיש לו תמיד דבר שהוא לומד בו, בכל מצב הוא מחובר לקביעות של לימוד. בישיבה זה פשוט, אבל הקביעות הזו תחבר אותו גם בבין הזמנים, ובציבור שלנו ובישיבה שלנו זכינו שיש אפילו חברה בצבא שמחזיקים בדף יומי (שזו התקדמות אדירה שלא הייתה כמותה ב"ה!), וכך גם לאחר שנות הישיבה הלומד ישאר קבוע וצמוד ללימוד התורה.

בישיבה מתקיים גם שיעור בכל ערב ע"י הרב יגאל חבשוש שליט"א, כך שניתן להצטרף לשיעור או ללמוד לבד בכל דרך שהיא, היממה גדולה ואפשר למצוא את הזמן והמקום המתאימים, והקצב ממריץ ודוחף להשיג ולהתקדם דבר יום ביומו. זהו דבר נפלא מאד וכך מרוויחים גם את קביעות העיתים לתורה בכל מצב שהוא.

¹ לבניינה של תורה קנ"ו – שמות ה'תשע"ד

² תהלים לד יד

³ זוהר משפטים קכב.

⁴ שער הזכירה פרק ז'

הבריתות הללו, ובפרט בדורנו שהוא דור של גאולה, דור של משיח, יחד עם השפע הגדול שנשפע אנו זוכים שבתחומים הללו ישנם נסיונות גדולים.

ברית המעור

מכוח הימים הללו אפשר וכדאי לקבל אומץ ולקבל החלטות להתמודד עם נסיונות הקדושה. עניינה של ההתקדמות הטכנולוגית הוא בודאי לקדם את הבריאה יותר ויותר אל התכלית בכלים נהדרים שישמשו לגילוי מלכות שמים, אבל אין זה סוד שהולכים וגדלים הנסיונות והפגיעה בכל דבר יקר וקדוש – פגיעה בנפש האדם הפרטי, פגיעה ביכולות הנפש, בתקשורת הבין אישית ובחיי המשפחה התקינים. לצערנו בתים נחרבים כיום ע"י שימוש לא נכון בכלים הללו, לאו דווקא בגלל שימושים פסולים אלא בעצם ההיצמדות וההתמכרות לחיבור לעולם הגורמת להעדיף שיחה בטלפון על הקשבה לילד הקטן הפונה לאבא. קשה מאוד לא להכשל בכך. הילד מרגיש שלאביו יש דברים יותר חשובים ממנו, והאבא (אף שאינו מודע לכך) משועבד ואינו יודע שיש זמנים בהם צריך לסגור את המכשיר.

הגיע לידי בימים האחרונים מכתב שכתב בחור ישיבה לגוף המנסה לסייע לכל המבקש עזרה בהתמודדות הללו:

"עד לפני שנה הייתי מאד מחובר ללימוד ולתפילות, לפני שנה ההורים שלי קנו לי פלאפון עם חיבור לרשת, ולאט לאט התחלתי להדרדר. היום אני לא מצליח ללמוד, לא מצליח להתפלל ומרגיש מאד רחוק מהקב"ה.

— שזה הדבר הנורא ביותר בעולם.

גדולה למחזיקים בו. צד נוסף בתיקון ברית הפה, ברית הלשון, זו התפילה. להרבות בתפילה על טהרה, טהרת הפה טהרת הלב וטהרת הנפש, ולהתקרב לקב"ה ע"י תפילה מעומק הלב. דווקא ע"י כל העניינים שטורדים אותנו נוכל להתקרב יותר לרבש"ע, ועצם העמידה בתפילה והבקשה פותחת את ליבנו ואת צינורות השפע, כמבואר בהקדמת מרן הרב זצ"ל לעולת ראייה.⁵

חכמי הסוד גילו לנו שבימי השוכבי"ם הללו יש סגולה פנימית, ועוד אפשר לחטוף כמה ימים, את זה אני אומר קודם כל לעצמי. כדאי לזכות לחטוף עוד קצת טהרה ע"י חיזוק טהרת הפה, בסור מרע – בנצירת הלשון ולימוד שמירת הלשון שבאמת נוכל להגיע לבחינת סור מרע כפי שאמרנו קודם, ובעשה טוב – גם בכוח הפה, בחיזוק בלימוד התורה ובתפילה התלויים גם כן בברית הלשון. הכל תלוי בלשון. החפץ חיים מסביר⁶ שהכל תלוי בלשון כיוון שמעלת האדם היא דרגת ה'מדבר', ולכן הוא מגיע לשלימותו בכוח הלשון וגם להיפך הפגם הנורא ביותר באדם עלול לבוא בכוח הלשון עד כדי כך שחז"ל אמרו⁷ (כמובא בשמירת הלשון⁸) שקשה לשון הרע מעבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, שעליהם נאמר בדפים האחרונים של מסכת יומא שהם ב'הרג ואל יעבור'.

כל זה בעניין ברית הלשון שהיא הברית העליונה באדם, המכוונת באדם ובעולמות העליונים כנגד ברית המעור.⁹ הברית עליונה כנגד הברית התחתונה.

עניין הימים הללו הוא עניין חיזוק הטהרה, חיזוק ברית הלשון וחיזוק ברית המעור. הנסיונות של האדם מאז ומעולם הינם בשתי

⁵ ענייני תפילה, התפילה המתמדת של הנשמה

⁶ שמירת הלשון שער הזכירה פרק ז

⁷ מדרש תהלים יב ב

⁸ שער הזכירה פרק ד

⁹ ברית המעור – אות ברית קודש (ע"פ ספר יצירה

פרק א)

מסילת ישרים (שהוא ספר היסוד בעבודת ה' שאי אפשר בלעדיו) כותב כבר במדת הזהירות שהיא המדה הראשונה:

"זאת באמת אחת מתחבולות היצר הרע ועורמתו להכביד עבודתו בתמידות על לבות בני האדם, עד שלא ישאר להם רווח להתבונן ולהסתכל באיזה דרך הם הולכים"¹¹

הוא יצה"ר הוא שטן הוא מלאך המוות.

"כי יודע הוא שאילולי היו שמים לבם כמעט קט על דרכיהם"

אם רק היינו מודעים וחושבים, עוצרים רגע ושואלים את עצמנו: מה איתי? איפה אני? מה קורה לי?

"ודאי שמיד היו מתחילים להנחם ממעשיהם והייתה החרטה הולכת ומתגברת בהם עד שהיו עוזבים החטא לגמרי".

דבר זה נוגע לכל אחד ואחד מאיתנו. אי אפשר לומר 'לי זה לא נוגע' גם אם קוראים לי רב או כל תפקיד אחר, זה לא משנה, כולנו בני אדם וכולנו כולנו מחוברים אל העולם, וגם רוצים להיות מחוברים לקב"ה.

אנו, כל הצוות החינוכי בישיבה, מאמינים שהתפקיד שלנו כצוות חינוכי הוא לעורר את המודעות. חשוב מכך וחשוב שתדעו זאת היטב – אנו סומכים על בני הישיבה שכל מי שבא ללמוד בישיבת הכותל בא כדי להתעלות וכדי לעבוד את הקב"ה בדרך האמת, ואנו סומכים ובטוחים שבדאי כל אחד ואחד מאיתנו בכל מקום שהוא נמצא בישיבה, יקח אחריות על עצמו ועל הישיבה, על המשפחה שתהיה לו בעתיד ועל משפחתו בהווה ועל כל עתיד החיים שלנו שתלוי הרבה בדבר הזה, שחלילה חלילה

"לפני שבועיים הייתה אצלינו בישיבה שיחה נגד האינטרנט"

אני איני מדבר נגד אלא על שימוש נכון ומודעות, כמו שאסביר בהמשך.

"התחלתי לחשוב על הדברים ברצינות, הבנתי שבגלל ההתמכרות שלי והתלות שלי בטכנולוגיה אני מתרחק מאד מה'. שמתי לב שאין לי כבר בכלל יראת שמים ולבי נהיה גס בכל דבר שבקדושה".

זה כמובן יכול להיות ברמות שונות, גם אם אין זה מגיע עד כדי הורדת הכיפה.

"אפילו בלימודים, דבר שהיה לי מאד קל להבין לפני שנה אני לא מצליח להבין היום בכלל. אני מבקש ומתחנן אליכם: תעזרו לי! תנו לי דרך לצאת מזה!"

הפגיעה בהבנה אולי קשורה לליקויי הלמידה שיודעים היום לתלותם בנזקי המסכים, או שגם זו תוצאה של הירידה בקדושה.

הצעד הראשון – מודעות

חותמו של הקב"ה אמת¹⁰ ואני מאמין באמונה שלמה שהעולם צועד לקראת תיקון וגילוי האמת, לכן המבחן האמיתי של כל אדם הוא מבחן האמת. אני לא מאמין בכפייה. כאב לילדים וכמחנך אינני מאמין בדרך הזו בדור הזה. אני מאמין שלכל אחד מאיתנו נתן הקב"ה יכולת להתמודד, וראשית ההתמודדות היא במודעות – ההבנה והמודעות למה שעובר על כל אחד ואחד מאיתנו, בכל מקום שהוא, בכל רמה שהיא, ולא משנה אם הוא רב תלמיד או אברך. כל אחד מאיתנו מתמודד עם הדבר הזה בכל מיני רמות וזה משפיע על כל אחד ואחד מאיתנו, ואנו צריכים להיות מודעים לעניין.

¹¹ מסילת ישרים פרק ב'

¹⁰ שבת נה.

ולתפילה, למטרה שלשמה באנו לישיבה, ובית המדרש יהיה טהור וקדוש יותר.

לשם העלאת המודעות והצעת דרכים לחיזוק הקדושה, תתקיים כאן מחר באודיטוריום שיחה של אדם שאמנם אינו חובש כיפה בקביעות, אבל העולם אומר שהוא הטוב ביותר בתחום הזה במדינת ישראל. לאחר מכן גם נציע הצעה טכנית מעשית למי שרוצה לקבל את חותמו של הקב"ה אמת, להיות אמיתי עם עצמו, ולהתגבר ולקבל כלים שיעזרו לו לטהרת הנפש, להיות אמין ואמיתי עם עצמו ועם בוראו. מה שנדרש מאיתנו הוא להיות אמיצים ואמיתיים. לכל אחד מאיתנו יש כבר חותם ברית בגוף ואנחנו רוצים שיהיה חותם ברית גם בנפש, להיות חתומים בחותם האמת. כל אחד מאיתנו יודע בדיוק את המקום שבו הוא נמצא, ומה הוא צריך כדי להיות מחובר לתכליתו האמיתית.

לא יהרס ע"י רגעים קטנים כביכול 'מתוקים' שבאמת מרים מאד. אני מאמין שכולנו רוצים את אותו הדבר.

אני חייב לציין שכאשר הר"מים ואני מדברים על זה, אני רואה דברים מדהימים בעבודת הר"מים והתלמידים בנושא. ב"ה בישיבה שלנו מדברים על הדברים האלה כדי לעבור תהליך אמיתי של התמודדות נכונה עם העניין הזה, וב"ה גם מצליחים ומתמודדים. אני משוכנע שלקב"ה יש נחת מכן, כי גודל הנסיון אינו (כפי שנדמה) בגלל החברות הרוצות לגרוף מיליארדים מהעניין, אלא זה הוא בעצמו, רבש"ע שמנסה כל אחד ואחד מאיתנו בכל מיני מצבים. אותם המנסים להכשילנו אמנם בוחרים בדרכם, אך המוליך את הכל מהכלל ועד הפרט הקטן ביותר הוא רבש"ע ולא אחר.

למעשה...

ימי השובבי"ם הם ימי שעבוד וגאולת מצרים, השנה נוספו לנו גם פרשיות תרומה תצווה שעניינם השראת השכינה. עם ישראל נגאל ממצרים ע"י שהיו מצויינים, כפי שאמרו חז"ל, שלא שינו את בגדיהם ולשונם.¹² מסביר על כך במשך חכמה,¹³ שאלו הם סממנים של המסגרת החיצונית, והמסגרת החיצונית הזו מסייעת לאדם לברר את השייכות שלו מצד עצמו בלא גורמים נוספים, רק הוא והקב"ה. כולנו רוצים להיות שייכים לחותמו של הקב"ה שהוא אמת. אמת בראי של עצמנו, ואמת עם בורא עולם גואלנו.

בראשונה אני מבקש ואומר שוב שבית המדרש צריך להיות נקי משימוש במכשירים סלולריים, זו פגיעה בקדושת בית המדרש ובסדריו. כבר תיקננו כאן בעבר שאין לדבר בסלולרי בבית המדרש, זו היא תקנת בית המדרש ואין לעבור עליה, ומי שעובר עליה הוא חלילה חוטא ומחטיא את הרבים.

אנחנו רוצים לעלות עוד בקדושה ולהוסיף עוד מדרגה בכך שנוציא את המכשירים הללו מבית המדרש בזמן הסדרים. ב"ה יש כאן עבודה נהדרת והתקדמות ובע"ה בקרוב יהיו כאן התאים האישיים הללו. כבר הזמננו את התאים מחברה ושילמנו עליהם ויש כ"כ הרבה עיכובים עד שאני מרגיש שהעיכוב כאן מגיע מ"הוא שטן הוא יצה"ר הוא מלאך המוות" שעושה את תפקידו שנתן לו הקב"ה ודווקא מפני שזה כל כך חשוב וטוב הוא מתאמץ להפריע ולדחות את הדבר. בע"ה כמידת העיכובים כך גם אנו נתגבר עוד יותר ונשתדל ונהיה פנויים יותר לתורה

¹² פסיקתא זוטרית וארא פרק ו אות ו

¹³ עיין משך חכמה שמות יב כב

